

Plandataforum

Referat

Møtested: Scandic Solli hotell, Oslo – Parkveien 68
Dato: 23. januar 2024
Tid: 09:30 – 14:30
Referent: Kartverket v/sekretariat

SAKSLISTE

Sakstype	Tittel
Orientering	Plandatasatsingen i regi av Norge digitalt – hva har vi oppnådd? – hva tar vi med oss videre?
Orientering for innspill	Konseptutredning for fremtidig nasjonal tilgang til plan
Orientering for innspill	Norge digitalt arealplankartløsning i 2024 – hva vil drift på minimumsnivå bety?
Orientering	Betydningen av enkel tilgang til plandata i et arealregnskap
Orientering	Kommune-Norge drukner i gamle planer – finnes det en metode?
Avslutning	Aktivitet i Plandataforum videre

Til stede	
Bjørge Stavik	Kartverket - Leder
Anne Rørholt	Statistisk sentralbyrå
Astrid Espe	Fylkeskommunene (Rogaland fylke)
Eirik Heddeland Martens	Kristiansand kommune
Hans Jørgen Bihli	Bane NOR
Heidi Liv Tomren	KS
Hilde Johansen Bakken	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Iren Andersen	Kartverket, (regional representant)
Jon Anders Bordal	Kartverket
Marcus Hothmann	Statsbygg
Mona Høiås Sæther	Storkommunene (Trondheim kommune)
Oddmund Arntsberg	Energi Norge (Elvia)
Olaug H. Nesheim	Direktoratet for byggkvalitet
Søren Elkjær Kristensen	Norges vassdrags- og energidirektorat
Synne Rudsar	Kartverket - Sekretariat

Ikke til stede	
Anders Berget Owrenn	Statens vegvesen
Anita Sundnes	Ulstein kommune
Espen Gudevang	Statsforvalteren (Innlandet)
Jostein Amlien	Kartverket (standardisering)
Sveinung Råheim	Bodø kommune

Åpent møte, deltakere fra	
Kystverket	Tommy Haugan
NGU	Ruth Engeland
Leder av Plan- og temadatautvalget i Oslo, Østfold, Akershus og Buskerud	Jette Blomsterberg (Statsforvalteren Oslo)
Kartverket, andre	Aina Gundersby, Marked Synne Størvik, leder Kommunikasjon
Kartverket, Geodatakoordinator	Anne Guro Nøkleby Arvid Lillethun Bernt Strømsli Einar Jensen Hege Sælid Henrik Schüller Line Langkaas Mireille Gonin Sissel Skovly
Kartverket, Fylkeskartkontor	Aase Midtgard Skrede Anders Westlund Anita Høie Berit Nordtug Elling Ringdal Geir Martin Johansen Håkon Dåsnes, fylkeskartsjef Jon Arne Trollvik, fylkeskartsjef Jon Moe, fung. fylkeskartsjef Kathrin Bøgelsack Lars Mardal, fylkeskartsjef Leif Knutsen Ove Jørgensen Pål Espen Norvoll Sven Michaelis Tom Kristiansen Tor Ivar Solsrud Majercsik, fylkeskartsjef Ynge Evjenth, fylkeskartsjef

Sakstype	Innledere
Orientering	Kartverket v/Anne Guro Nøkleby, Bjørge Stavik, Jon Anders Bordal Kristiansand kommune v/Eirik Heddeland Martens NVE v/Søren Elkjær Kristensen

Plandatasatsingen i regi av Norge digitalt

Hva har vi oppnådd? – hva tar vi med oss videre?

Status etter fullført plansatsing v/Kartverket

Kartverket orienterte i møtet.

Midlene fra Plandatasatsingen (del 2 synkronisering) er i hovedtrekk brukt opp, kr 31.000,- i rest for avslutning av arbeidet.

God måloppnåelse, ant. kommuner er over hva målsetningen var:

- 313 kommuner har satt opp synkronisering av minst ett plandatasett inn til nasjonal kopibase,
- 100 kommunene med høy planaktivitet var prioritert; kun 2 gjenstår,
- mindre kommuner er med gjennom kommunesamarbeid.

Tilbakemelding i møtet:

God nytte for el-selskapene. Ser det er hull i dataene som det er behov for å få dekket. Stor honnør til den jobben som er lagt ned.

Erfaringer og tanker fra Kristiansand kommune

Kristiansand kommune delte sine erfaringer i møtet.

Suksesskriterier for den første plansatsningen; digitale planregister med komplette plankartbaser

- Kompetanse; tett veiledning fra kartverket
- Noen andre var pådriver, trengte «et lite spark bak»
- Økonomisk støtte

Det kreves fortsatt mye jobb med kvalitetsheving av planene for kommunene.

Suksesskriterier for den andre plansatsningen; utvikling av geosynkronisering

- Samle tilgangen
- Viktig teknologiutvikling
- Brukererfaring; kvalitetsforståelse, sette opp og drifte systemer
- Egen sikkerhet for at samme data er tilgjengelig

Erfaringer og tanker fra NVE

NVE delte sine erfaringer i møtet.

Vesentlig for NVE at de har tilgang til planomriss ved oppstart av planarbeid. NVE har utviklet en digital løype med GIS-analyse for vise mulige treff for sine fagområder til oppstartsmeldingene de får.

NVE gjennomfører nå en evaluering av sin håndtering av svar til arealplan.

Sakstype	Innledere
Orientering for innspill	KS v/Heidi Liv Tomren, sysint v/Inga-Marie Hogrenning Raic

Konseptutredning for fremtidig nasjonal tilgang til plan

Kommunenes organisasjon (KS) orienterte i møtet.

Konseptutredningen

KS har i Samordningsgruppen for digital informasjon sagt seg villig til å utrede muligheter for hvordan arealplandata i framtiden kan forvaltes.

Det er KS v/Heidi Liv Tomren og digitaliseringsrådgivningsfirmaet Sysint v/ Inga-Marie Hogrenning Raic som står bak utredningen.

KS la fram forslag til tre langsiktige løsningskonsepter som er vurdert som aktuelle for fremtidig nasjonal tilgang til plandata:

1. Nasjonalt planregister
2. Videreføring av kommunale planregistre og synkronisering til en nasjonal kopi
3. Videreføring av kommunale planregistre – med krav til at disse oppgraderes og kan tilby tjenester som muliggjør nedlastning, synkronisering og innsyn

Noen av punkter fra orienteringen

- Hovedvurdering i utredningen: «Hvor skal plandataene bo?»
- Nasjonal produktspesifikasjon for arealplan og digitalt planregister (NPAD) ligger til grunn.
- KS skal forankre utredningen med mulige valg i egen organisasjon.
- Det er ikke sett på dataarkitektur.
- Føringer:
 - Brukerfokus, hvem er de og prioritering mellom disse
 - Gjenbruk og viderebruk
- Ønsker innspill til utredningen og til alternativene som presenteres.

Innspill/spørsmål fra forumet

Er konseptene sett i sammenheng med DiBK sine prosjekter/satsinger?

Innspill om Plan 5.0:

- Leverandørkostnaden vil koste kommunen store beløp, ikke trolig at alle kommuner har mulighet til å være med på konsept 2 og 3.

Spørsmål om den juridiske muligheten for et nasjonalt planregister:

- KS oppfatter at alle konseptene kan gjennomføres innenfor dagens lovverk; kommunen velger selv i dag hvem de vil ha som leverandør av sitt planregister.

Spørsmål om tidsaspekt som kriterier har vært med i vurderingen som av konseptene?

- Hvor lang tid vil de ulike konseptene ta å utvikle?

Spørsmål om fagkompetanse er vurdert i konseptene?:

- Er det nok fagfolk i kommunene til å drifte konsept

Spørsmål om økonomi;

- Per i dag må kommunen kjøpe tilgang/brukergrensesnitt til sine egne data fra leverandørene. Hvordan vil dette være i/til et nasjonalt planregister.

Sakstype	Innledere
Orientering for innspill	Kartverket v/Anne Guro Nøkleby

Norge digitalt arealplankartløsning (NAP) i 2024 – hva vil drift på minimumsnivå bety?

Forslag fra Kartverket

Utkast til notat om minimumsnivå var sendt ut m/innkallingen og orientert om i møte. Det ble presisert at Kartverket vil ta ansvar for å drifte NAP ut 2024, men at Kartverket ikke har økonomisk grunnlag til videre drift fra 2025 uten ekstern brukerfinansiering.

Innspill

Ber om at det tenkes lengre enn 2024 pga.:

- tid før avklaring fra KS-konseptutredningen,
- mulig vurdering av det KDD/juridiske og
- innføring av Plan 5.0.

Moment som bør vurderes:

- Innføring av Plan 5.0: erfaring fra innføring av FKB 5.0 som ble mye dyrere for alle parter.
- Er forvaltningen av plandata del av det større økosystemtankegangen av den geografiske infrastrukturen?
- Ønske om å få fram hva de samfunnsøkonomiske konsekvensene/nytten av plandata er.
Svar fra KDD i møtet: Departementet er i prosess med å oppdatere en tidligere analyse.

Veien videre

Minimumsløsningen for Norge digitalt arealplankartløsning (NAP) skal diskuteres av Samordningsgruppen for geografisk informasjon sitt møte 06.02.2024. Videre finansiering fra 2025 vil bli tema i Samordningsgruppen første halvår 2024.

Sakstype	Innledere
Orientering	Rogaland fylkeskommune v/Astrid Espe

Betydningen av enkel tilgang til plandata i et arealregnskap

Representanten for fylkeskommunene i Plandataforum, Astrid Espe fra Rogaland, presenterte arealregnskapet som nylig er utarbeidet for Rogaland fylke.

Lenke til nettside: <https://www.rogfk.no/vare-tjenester/planlegging/kart-analyse-og-statistikk/areal-og-naturregnskap/>

Momentene fra fylkeskommunen om plandata og Norge digitalt arealplankartløsning (NAP):

- Tilgang til (plan)data er «gull».
 - Felles HUB for å hente ut data
 - Kontinuerlig oppdatert
 - Sparer tid
 - Økt kvalitet som følge av geosynkronisering
- Metadata er gull!
 - Dataflyt fra NAP er sentral i kvalitetssikring av arbeidet med arealregnskap
- Økt/utstrakt bruk hever kvalitet
 - Arealregnskap tydeliggjør dette
 - Aggregerte plandata gir overblikk

Erfaringspunkt

Et oppdatert og lett tilgjengelig datagrunnlag av høy kvalitet er avgjørende for å kunne lage gode og relevante areal- og naturregnskap

Vi trenger gode, pålitelige og enkelt tilgjengelige nasjonale, regionale og kommunale oversikter over plandata og planlagt arealbruk

Sterk oppmoding fra fylkeskommunene / ReGIS

For at ulike nivå av offentlig forvaltning skal ha enkel tilgang til oppdatert datagrunnlag til areal- og naturregnskap, planlegging og analyser må fellestjenester som Geonorge sikres tilstrekkelige ressurser for drift og vedlikehold.

Plandata er en helt naturlig del av det oppdaterte datagrunnlaget!

Sakstype	Innledere
Orientering	Larvik kommune planavdelingen v/Anders Lund

Kommune-Norge drukner i gamle planer – finnes det en metode?

Larvik kommune sin Planavdeling v/Anders Lund orienterte i møtet.

Nyhet om prosjektet: [Kommune-Norge drukner i gamle reguleringsplaner – NRK Vestfold og Telemark – Lokale nyheter, TV og radio](#)

Prosjektet «Operasjon planvask» er tildelt midler fra Norges Forskningsråd innenfor temaområde «Bærekraftig arealbruk». Sammen med Holt&Winge, Norsk institutt for naturforskning (NINA), Norkart og OsloMET, skal Larvik kommune gjennomføre en totalrevisjon av alle eldre reguleringsplaner. Prosjektgruppen skal kartlegge alle utfordringer og muligheter som ligger i en slik prosess. Prosjektets innovasjonssidé er å utvikle en metode for en effektiv kartlegging, gjennomgang og vurdering av alle eldre reguleringsplaner i kommunene.

Larvik søker også om å bli forsøkskommune hos KDD, for utprøving av metode iht. bruk, tolkning og begrensninger av lovverk.

Definisjon av planvask;

En systematisk og strategisk gjennomgang av alle eldre reguleringsplaner i én kommune, med sikte på å få et plangrunnlag som er oppdatert med hensyn til dagens kunnskap, politikk og lovverk. (ref. Holth&Winge)

Innspill i møtet

- Utnytt muligheten som mulig forsøkskommune til å teste løsninger for hvordan endre/justere vedtatte planer som ikke kan eller bør oppheves, eller fanges opp av bestemmelser i ny kommuneplan.
- Aktuell problemstilling er hvordan eldre reguleringsplaner eventuelt kan oppdateres ift. nytt lovverk, dvs. gis en juridisk oppdatering.

Andre eksempler/tips

DigiVestland, nettveileder fra 2023: Anbefalt praksis for evaluering og oppheving av reguleringsplaner (<https://www.digivestland.no/faggrupper/faggruppe-plan-bygg-og-geodata/nettverk-for-digitalt-planregister/anbefalt-praksis-for-evaluering-og-oppheving>)

Sakstype	Innledere
Avslutning	Bjørge Stavik, leder i Plandataforum Kartverket v/Anne Guro Nøkleby

Aktivitet i Plandataforum videre

Forumet fortsetter som viktig møteplass og diskusjonsforum. Nytt mandat bør utformes siden plansatsningene nå er avsluttet. Møtefrekvensen er ikke avklart per nå, og vil bli en del av utformingen av mandatet.

Innspill til ny leder

Sekretariatet ønsker innspill til ny leder. Det er ønskelig at en bruker av plandata fyller rollen som leder, og gjerne på statlig eller regionalt nivå.